

Utdrag ur protokoll fört vid kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor sammanträde
måndagen den 7 september 2020.

Justerat den 14 september 2020

Martin Hansson

Lena Huss

§ 8

Remiss av LSS-utredningen 2018:88

KS 2020/1005

Remisstid den 6 oktober 2020

RVIII

Beslut

Rådets presidium får i uppdrag att ta fram ett svar på remissen.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Yttrande över remiss LSS-utredningen

Rådet har tagit del av ärendet. Utredning föreslår en ny lag för stöd och service till personer med funktionsnedsättningar. Rådet önskar framföra följande synpunkter med anledningen av utredningens förslag:

Insatser enligt LSS beviljas till personer med en varaktig funktionsnedsättning som innebär betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och ett omfattande behov av stöd. Insatsen är för många en förutsättning för ett självständigt liv på lika villkor som övriga medborgare. Insatser sker på många områden såsom bostad, sysselsättning, fritid och gemenskap. Samtliga dessa är av avgörande betydelse för livskvalitet och delaktighet. Lagen ska säkerställa de som omfattas av de 3 s.k. personkretsarna goda levnadsvillkor.

I utredningen föreslås en ny lag med förtydliganden och förbättringar i vissa avseenden. Men utredningen har också varit omgärdad av viss kritik som även inneburit att delar av utredningen inte omfattas av remissen. Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor konstaterar att Funktionsrätt Sverige har förordat att utredningen ska dras tillbaka.

Kommunstyrelsens FH-råd vill i sammanhanget poängtera att det är viktigt att en lag inte får medföra att de grupper som har rätt till stöd begränsas ytterligare, och/eller att olika grupper av personer med funktionsnedsättningar ställs mot varandra. Utredningen kan uppfattas som att vissa grupper som berörs av LSS får det bättre på bekostnad av andra.

Rådet konstaterar också att anledningen till att utredningen initierats är för att målsättningen med lagen inte uppfylls tillfredsställande. Bl.a. har rättspraxis successivt från 1999 inneburit att allt färre, i vår mening alltför få, omfattas av lagen genom en snävare tolkning av personkretstillhörigheten och då framförallt personkrets 3. Samma restriktiva trend kan konstateras avseende vilka behov som ska säkerställas för att en individ ska erhålla "goda levnadsvillkor". Rådet vill därför att utredningens ställningstagande att personkretstillhörigheten ska bestå omprövas. Liksom att de delar av utredningen som begränsar stöd till vuxna till sådan av personlig och integritetskänslig art för individer över 16 år ses över liksom schabloniserade mått för stöd då detta verkar kontraproduktivt med andemeningen i LSS. Det har vidare skett en viss förskjutning så att en del som omfattas av lagen inte längre får goda levnadsvillkor utan skäligen. Det är viktigt att lagstiftaren åtgärdar detta och staden vid bedömning av rätt till insatser också utgår från *goda* levnadsvillkor.

Rådet konstaterar att varje individ är unik och de måste därför finnas utrymme för tolkningar och tillämpningar som kan anpassas till den enskildes faktiska behov. Utredaren betonar vikten av utveckling vad avser både kompetens och kvalitet vid handläggning av ärenden enligt LSS vilket rådet välkomnar. Men om det är tillräckligt för att varje individ ska få sina behov tillgodosedda återstår att se. Insatserna bör vidare vara tydligt definierade att det innebär förutsägbarhet och trygghet för den enskilde.

Utredaren redovisar att det skett en kostnadsutveckling med ökning av utgifter för LSS på senare år. Rådet konstaterar utredaren själv anger att detta kan förklaras av att fler

persongrupper tillkommit inom ramen för de befintliga personkretsarna. Rådet är medveten om och tar avstånd från fusk med felaktiga löneutbetalningar, missbruk med övertid samt faktiskt arbete under jour/väntetid. Det förekommer och är problematiskt. Att fusk förekommer får dock inte användas för att begränsa den generella rätten till stöd och service. Det är rådets uppfattning att det är skillnad på fusk som den enskilde assistansberättigade gör sig skyldig till och fusk som utförare av stöd gör sig skyldig till. Någon sådan distinktion görs sällan i allmändebatten vilket är olyckligt då det inte sällan är den enskilde brukaren som drabbas av följderna.

I utredningen föreslås en rad konkreta ändringar, exempelvis att brukaren ska kunna välja mellan hjälpmedel eller personlig assistans. Här vill rådet betona att en personlig kontakt aldrig får undervärderas. Tekniska lösningar kan aldrig helt ersätta det personliga mötet. Det ska dock understrykas att tekniska lösningar inte får väljas bort sett utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Det är aldrig acceptabelt att borttagande av tekniska hjälpmedel äventyrar arbetsmiljön för en arbetstagare.

Vidare anser rådet, i likhet med utredaren, att insatsen kontaktperson ska finnas kvar. Det föreslås även att insatsen ska kunna innehålla aktiviteter i grupp. Exempelvis kan flera personer ha samma kontaktperson för en aktivitet. Detta är ett bra förslag som rådet välkomnar. Rådet anser dock att hänsyn måste tas till varje enskild deltagares stödbehov, den enskildes behov får aldrig undanträngas för att insatsen sker i gruppform. Det får aldrig bli tvingande att idka aktiviteter i gruppform, de ska vara en möjlighet och ett alternativ. Den som inte vill ha aktiviteter i gruppform måste inte. Aktiviteter i gruppform har styrkor och svagheter, bland annat kan det vara svårt för den enskilde att uttrycka in mening och formulera sina önskemål när mötet sker i grupp. Rådet anser också att insatsen kontaktperson kan och bör utvecklas på flera olika sätt.

Utredningen tar upp frågan om habiliteringsersättning. Enligt utredaren ska det tydligt framgå att kommuner får utbetala habiliteringsersättning till den som deltar i daglig verksamhet. Rådet anser att detta bör ändras så att kommuner *ska* utbetala rehabiliteringsersättning i dessa fall. Det ska vara obligatoriskt att erbjuda ersättning till den som deltar i en daglig verksamhet enligt LSS.

Rådet vill betona att bedömningar och utförande av insatser måste vara enhetliga i landet och staden. Det får inte finnas utrymme för godtycke som innebär att kvantitet och kvalitet blir olika utifrån var i staden man råkar vara bosatt. Samtliga insatser måste vara förutsägbara och beslut samt utförande präglas av trygghet, kvalitet och likvärdighet.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor verkar för att alla personer med funktionsnedsättning ska ges full delaktighet i samhället. Rådet förutsätter att regering och riksdagen också bejakar detta perspektiv även i sitt eget arbete och ser till de funktionshinderpolitiska målen samt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning uppnås i den fortsatta handläggningen av detta ärende.